

Overzicht VVE –programma's

Toelichting

Het doel van dit schema is een beknopt overzicht te geven van de zes erkende VVE-programma's (Piramide, Kaleidoscoop, Startblokken en Basisontwikkeling, Ko-Totaal, Sporen en Speelplezier) om basisscholen die een VVE-programma willen gaan gebruiken op weg te helpen bij de keuze voor een bepaald programma.

Alle genoemde VVE-programma's hebben gemeenschappelijk dat ze totaalprogramma's zijn, d.w.z. gericht zijn op de brede ontwikkeling van de kinderen. Andere kenmerken en die de VVE-programma's gemeenschappelijk hebben, zijn:

- doelgroep (gericht op kinderen in achterstandsituaties)
- aanwezigheid van een doorgaande lijn voorschools-vroegschool
- stimuleren van ouderbetrokkenheid
- duur scholing (ca. twee jaar voor volledig programma)
- bezetting van twee leidsters/leerkrachten op de groep
- intensiteit (minimaal vier dagdelen)

Deze zaken hebben we niet in het schema opgenomen. Wat staat er wél in het schema?

Het schema bestaat uit een voor- en een achterkant. De voorkant van het schema (Inhoud) geeft inhoudelijke informatie over het soort programma (ontwikkelingsgericht of programmagesturd), de belangrijkste onderscheidende kenmerken wat betreft de aanpak, de mogelijkheid het programma voor een beperkte groep kinderen in te zetten en de aanwezigheid van een doorgaande lijn naar groep 3/4.

Op de achterkant van het schema (Praktisch) bevat meer praktische informatie over de manier van toetsen en volgen, de kosten van scholing en materialen (voor zover bekend) en verdere contactinformatie van de ontwikkelaars/aanbieders van de VVE-programma's.

Meer informatie?

Het schema is bedoeld als hulpmiddel bij een eerste oriëntatie op de erkende VVE-programma's en heeft niet de pretentie volledig te zijn. Voor een uitgebreide en actuele beschrijving van de VVE-programma's verwijzen we naar de programmabeschrijvingen in de databank van het NJI en de *VVE-catalogus - Handreiking voor een verantwoorde keuze en uitvoering van programma's voor voor- en vroegschoolse educatie* (Van Nap-Kolhoff, Van Schilt-Mol & Vallen, 2008) en de websites van de ontwikkelaars/aanbieders. In de brochure *Vroegschoolse educatie, ook iets voor ons?!* staan ideeën die kunnen helpen bij de beslissing om een VVE-programma te gaan gebruiken.

Overzicht VVE-programma's

VVE-programma's: Inhoud	Piramide	Kaleidoscoop	Startblokken en Basisontwikkeling	KO-totaal	Sporen (als VVE-programma)	Speelplezier
soort programma	programmagestuurd	ontwikkelingsgericht	ontwikkelingsgericht	programmagestuurd	ontwikkelingsgericht	programmagestuurd
belangrijkste onderscheidende kenmerken	<ul style="list-style-type: none"> - duidelijke structuur voor leidsters/ leerkrachten en kinderen - werken met projecten - differentiatie-mogelijkheden voor de kinderen - tutors voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben 	<ul style="list-style-type: none"> - vast dagschema met vrije invulling van activiteiten - actief leren staat centraal - werken met kleine groepen en in grote groep - aandacht voor plannen en reflecteren 	<ul style="list-style-type: none"> - het werken met bouwstenen in plaats van een vaststaand, gesloten programma - thematische aanpak - indeling klas in hoeken 	<ul style="list-style-type: none"> - vooral gericht op taalontwikkeling en ontluikende geletterdheid - thematische aanpak, gelieerde herkenbare en levensechte activiteiten - activiteiten in kleine groepen - zelfontdekkend leren 	<ul style="list-style-type: none"> - open, kindvolgend curriculum - leren door multimodaal representeren en 'problem solving' in authentieke leersituaties - samenhangend systeem van documenteren - doorlopend gezamenlijk onderzoek - werken in kleine groepjes - co-constructieve, ondersteunende en stimulerende rol van de leerkrachten - verrijkte leeromgeving (taal, ruimte en materialen) 	<ul style="list-style-type: none"> - vooral gericht op uitbreiding woordenschat, incl. taal- en rekenbegrippen - deels open, deels gestructureerd curriculum - leren door zinvol (betekenisvol) spel van hoge kwaliteit - inspireren, inleven en interveniëren - werken in kleine groepjes en met grote groep
inzetbaar voor beperkt aantal doelgroep-kinderen of individueel?	individuele tutors en (taal)stimulering mogelijk voor kinderen die extra steun nodig hebben	differentiatiemogelijkheden door gebruik observatie-instrument en gebruik individueel plan	niet bekend	<ul style="list-style-type: none"> - mogelijkheid tot differentiërend handelen en werken met kleine groepjes - programma <i>Ko-Totaal op maat</i> voor instellingen met <50% doelgroepkinderen 	deels, door werken met kleine groepjes	niet bedoeld om individueel in te zetten vanwege nadruk op samen leren, wel werken met kleine groepen
doorgaande lijn naar groep 3/4?	groep 3	groep 3 en verder (deels in ontwikkeling)	groep 3/4	groep 3	nee	groep 3/4

VVE-programma's: praktisch	Piramide	Kaleidoscoop	Startblokken en Basisontwikkeling	KO-totaal	Sporen (als VVE-programma)	Speelplezier
observatie en toetsing	uitgebreid observatie en registratiesysteem (dagelijks en halfjaarlijks) en diagnostische evaluatie bij problemen	observatie-instrument KOR (Kind Observatie Registratie)	plannings- en observatie-instrument HOREB (Handelingsgericht Observeren en Registreren in Basisontwikkeling)	observatielijsten (registratie 3 x per jaar)	klassenvolgsysteem en individueel kindvolgsysteem	kinderontwikkelboeken voor peuters en kleuters en volgmodel voor kleuters (individueel en groep)
kosten scholing	- € 2.000-3.000 per leidster/leerkracht	- training en begeleiding: op aanvraag - internationaal High/Scope-Kaleidoscoop certificaat: € 182 p.p. - certificaat per module: € 25	onbekend	onbekend	onbekend	- ca. € 450 per jaar per leidster/ leerkracht (minimaal 15 deelnemers) (prijspeil 2008) - training en begeleiding op de werkvloer: € 120 per uur - cursus op locatieniveau kost € 3.600 (30 uur per cursusjaar à € 120 per uur).
kosten materialen	- psz: € 1.500 per groep - groep 1/2: € 2.000 per groep	- trainingsmateriaal: ca. € 225 - (her)inrichting ruimten: € 225-455 per ruimte	- Basisontwikkeling in de onderbouw : € 25,50 - Startblokken van Basisontwikkeling: € 29 - Kosten voor kernactiviteiten ca. € 25 per activiteit - overige materialen: variabele kosten	- totaalpakket Puk & Ko: € 334,70 (1/1/2009) - Ik & Ko: afhankelijk van materiaalkeuze	onbekend	- cursuspakket: € 258 per groep
ontwikkelaar/aanbieder	Cito-groep	NJI	De Activiteit	CED-groep	Stichting Pedagogiek-ontwikkeling 0-7	Margot Wouterse-Schmitz / Intersym
www	http://www.cito.nl/po/piramide/methode/eind_fr.htm	www.kaleidoscoop.org	www.de-activiteit.nl	www.ko-totaal.nl www.pukenko.nl www.ikenko.nl	www.pedagogiekontwikkeling.nl	http://www.intersym.nl/edm/speel-leergroep.html

Bronnen: programmabeschrijvingen website NJI en VVE-catalogus (2008).